

Životopis paní Alice Pokorné

Paní Pokorná rozená Berková se narodila 24. 7. 1930 v Okříškách. Její tatínek pracoval jako dělník UP závodu v Třebíči, kde se vyráběl nábytek. Maminka byla zaměstnána u Bati v Borovině, kde se pletly punčochy. Paní Pokorná vyrůstala až do svých 18 let jako jedináček. Až v roce 1948 „dostala“ sestřičku.

“Vedle byli no prostě v tý třeba měli pět dětí jo vedle sousedi, naproti čtyři děcka a já furt sama. Tak ta babička povídá. Víš co, nasypeme mák na vokno jo, a třeba přiletí vrána, nebo to... Tak jsme nasypaly mák a já furt lítala k voknu. To taky vidím. Mák tam furt byl, pak babka mák vzala a schovala. Já jsem skákala až do nebe, do stropu, že mák je zežranej jo, že už budem mít, tak jsem zase lítala do postele.”

Když bylo paní Pokorné 8 let, její rodiče koupili v ulici Na Tržišti v Okříškách polovinu dvojdomku za 19 tisíc korun. Obytná část se skládala z kuchyně a jedné místnosti. Za domkem byl dvorek a zahrádka, kde chovali slepice a kozu.

„Přišla jsem ze školy, dostala jsem provaz a šla jsem s kozou na pastvu.“

Mezi další pracovní povinnosti v dětství patřila kromě pasení obecních hus a koz také práce v lese, tzv. „práce z lásky“. Aby totiž rodina mohla do lesa na kletí a šišky na topení, museli její členové pomáhat při sázení stromků v lesích knížete Collalta.

Protože byla paní Pokorná jedináček, chodívala si často hrát k sousedům, kteří měli 4 děti.

„Já jsem furt u těch sousedů vedle byla, protože měli ty čtyry děcka a já furt sama doma ne, tak já furt u nich věčně byla. Jéžiš a to se nosily takový „trikáče“, se to jmenovalo, to prostě byly nohavice, rukávy, no všecko akorát rozkrok a vzadu to bylo na koflíky a tady byl rozparek. Kalhoty dřív ženský nenosily vůbec nebo tepláky „já jsem tak toužila po teplákách!“ J no a já už tam byla vždycky zeslečená v trikáčích, že tam u nich budu spát. Ne naši přišli pro mě a takže mamka jim třeba hodě dávala, dost je podporovala třeba, když jsme měli to prase ne a zabíjelo se tak sádlo nebo tu mouku, chleba jo. Von byl ještě bez práce a voni měli těch pět dětí, jich bylo.“

Babička paní Pokorné

Paní Pokorná ráda vzpomíná na večerní sedánky na tarásku u plotu, povídání a pozorování hvězd. V zimě pak na draní peří a vykládání příběhů.

„K nám chodil na besedu hastrmánek.“ A vona vždycky a to vona měla takový voči a furt se po nás dívala, co tomu říkáme jako děcka. K nám chodil na besedu hastrmánek, nám říkala. No vopravdu ona bydlela v tom velkostatku a tam byl vedle rybník, jo tak vona že k ní chodil hastrmánek a když vodu vedl, seděl tam na takovém štokrlátku, tam bylo na zemi plno vody. No říkala, vopravdu ...No my jsme tomu věřili jako děcka žejo.”

Po ukončení obecné školy a měšťanky mělo následovat pokračování studií na rodinné škole v Třebíči. Ale jelikož byla válka, musela naše pamětnice nastoupit do práce v továrně vyrábějící knoflíky.

Paní Berková nezapomněla ani na to, jaké to bylo za války, a že to občané neměli vůbec jednoduché.

Nahrávání rozhovoru pro Příběhy našich sousedů

„No na všechno byly lístky ne? – jídlo, oblečení, boty, ale my jsme hlad neměli, protože u nás bydleli moji prarodiče (po vyhoření „pily“ neměli kde bydlet, a tak se nastěhovali k nám) a babička měla zpachtováno políčko, kde se na půlce pěstovalo obilí a na druhé brambory“. Obilí se sklídilo a dalo se do mlýna umlít, „Doma se pekli chleba, který vydržel i bez igelitu třeba i měsíc, jo a salámy to vůbec, z masa se kupoval jen bůček“. Paní Pokorná vzpomíná, jak poprvé jedla salám: „Jak já jsem si to vychutnávala.“

Také se nahlašovaly počty domácích zvířat, takže když Berkům na dvoře běhalo místo 7 slepic 10, museli rychle 3 slepice schovat, aby se nepřišlo na to, že mají nahlášené o 3 slepice více.

Každý dům musel mít i svůj vlastní kryt, kam se občané mohli schovat během kritického stavu války.

Jinak co se týče nakupování, jak už již bylo zmíněno, všechno bylo na lístky, a proto se např. přešívalo oblečení. Z kalhot se kus nohavic upáral a byly z toho kalhoty pro dítě či se kus přišíl a mohl je nosit i tatínek.

A zábava se také nějaká našla. Paní Pokorná vzpomíná, jak jí její teta brala na „tajné tancovačky po stodolách“ a „kdyby nás někdo chytil, já je to by bylo, vždyť já byla ještě děcko“, protože za války měli lidé zakázáno se bavit. Ale jak je možná, že paní Pokorná uměla tancovat už ve svých 14 letech, když ještě žádné zájmové taneční kroužky nebyly?

“To máte tak: „najednou tat'ka přišel a měl rádio.“

Na toto téma nám paní Pokorná povídala příběh o tom, jak se jednomu generálovi ztratila zbraň.

“To bylo tak, jednou u nich doma jeden z generálů přespával, a protože si potřeboval zamaskovat své auto, ukradl panu Berkovi (tatínkovi) chvojí, které se používalo... Pan Berka to zjistil až ráno a rozhodl se, že si chvojí vezme nazpět. Generálovi to nevadilo, ale najednou si všimnul, že pistole, která ležela na sedadle spolujezdce, tam není. Začal „řádit“ a ptal se kdo tady byl, a kdo by mu ji mohl vzít. „Tady nikdo nechodí, akorát Berka,“ odpověděl soused přes ulici. Generál zrudnul a vrhnul zlověstný pohled na náš dům. Naštěstí to zaslechla jedna „tetka“ a řekla Alence (paní Pokorné) ať běží varovat tatínka. Pan Berka se schoval k sousedům do krytu, a nakonec to dobře dopadlo. Generál si pistoli položil na střechu auta a nevšiml si toho. Ale i přes to všechno se žilo Brekům v rámci možností dobře.”

Den, kdy skončila válka, byl jako každý jiný.

Sázela jsem stromečky ve školce, když tu přišel můj tatínek a zvolal: „Ženský, všecko se končí, vlajky jsou na domech, je konec války, praskněte s tím tady. Já byla šťastná, protože to znamenalo že, budu moci dále studovat.“

Mamince se 3 roky po skončení války (1948) narodila holčička a paní Pokorná měla konečně v 18 letech vytouženou sestřičku. Po vystudování Rodinky v 19 letech měla paní Pokorná zájem o šití, a tak to vypadalo na praxi u švadleny v Třebíči.

Ale ta by ji přijmula až za nějakou dobu a ona mezitím dostala nabídku jít pracovat k SNB (Sboru národní bezpečnosti), kde se také seznámila se svým budoucím mužem Aloisem Pokorným, který byl o 9 let starší. V roce 1950 se provdala a narodily se jim 2 dcery

(1951 a 1954). V roce 1953 se manželé odstěhovali z Okříšek do Jihlavy, kde v ulici Vrchlického 55 dostali dvoupokojový byt, v němž paní Pokorná žije dodnes.

„Měli jsme našetřeno na nábytek do obýváku a chtěli jsme si ho koupit až do nového bytu, pak ale padla měna (1953) a my dostali z našich 40.000 osm stovek, a tak jsem šla a koupila jsem za to látku, mně na sukni a manželovi na kalhoty a bylo.“

V Jihlavě pracovala paní Pokorná u SNB až do roku 1960, kdy byly rušeny kraje a Jihlava poté patřila do kraje Jihomoravského a SNB měla sídlo v Brně. Ještě téhož roku nastoupila nejdříve jako účetní do Modety Jihlava, později tam pak pracovala na sociálním oddělení, kde měla na starost jesle, školky, rekreace atd. V roce 1985 (ve svých 55 letech) odešla do důchodu.

Protože setra paní Pokorné byla jen o 3 roky starší než

její první dcera Alena, vyrůstala děvčátka spolu spíš jako sestry a když se pak v roce 1954 narodila Jana (druhá dcera), měla paní Pokorná najednou 3 holky, které braly s manželem všude s sebou. Ať už to bylo na chatu do Rantířova, nebo na dovolenou do Maďarska, či Bulharska, kam jeli všichni na 3 týdny Spartakem i se všemi věcmi.

„A to nebyly spacáky, a tak jsme s sebou vezli stan a matrace a peřiny a jídlo a oblečení... do teď nechápu, jak s nám to tam všechno vešlo“ směje se paní Pokorná. „Spartak byl naše první auto, dostali jsme na něj poukázku, protože můj muž nahlásil požár, a tak to dostal jako odměnu. Tehdy parkovala v naší ulici jen dvě auta. Můj muž říkal, že to auto dostal, a tak je vlastně všech a když přišel soused, klidně mu auto na dva týdny půjčil, aby s ním jel na dovolenou... já zuřila.“ „Jezdili s námi i Mikešovi, to byla moje teta, ta co mě brala na ty tancovačky, s manželem a dětmi. Oni bydleli ve stejném patře jako my a tak jsme byli vlastně taková velká rodina a užili jsme spoustu legrace.“

V roce 1990 zemřela dcera Alena a o rok později manžel. Paní Pokorná ráda sedává večer u okna, dívá se na noční oblohu na dvě jasná hvězdy a říká si: **„To je můj muž a dcera a dívají se na mě.“**

Paní Pokorná má 4 vnoučata a 6 pravnoučat a nejraději je, když se sejdou všichni pohromadě.

Protože jsem jedna z šesti pravnoučat často od prababičky slýchávám:

„Dřív byli všichni tak nějak víc pospolu a pomáhali si. To už dnes skoro není.“

A také ráda dodává: **„Děti, mějte se rádi a buďte na sebe hodní.“**